

MECLİS SİMÜLASYONU BAŞKANLIĞI	
Komisyon	Çevre Komisyonu
Teklifin Başlığı	5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
Dönemi ve Yasama Yılı	1. Yasama Yılı / 1. Yasama Dönemi
Başkanlığa Geliş Tarihi ve Sıra Numarası	19.02.2021 002

GENEL GEREKÇE

Ülkemizdeki hayvan hakkı ihlalleri her gün görülmektedir. Giderek artan vakalar ve hayvanlara yapılan kötü muamele cezaların etkisiz kaldığının somut kanıtıdır. Geline bu nokta toplumun vicdanını yaralarken hayvanlara yapılan kötülüğün önüne hala set çekilememekte, cezasızlık politikaları ortak ülküymüşçesine sürdürülmektedir. Hiç kuşkusuz bu düzensizliğin nedeni hak temelli bir bakışın hayvanlara gösterilememiş olması ve hayvanlara yönelik kötü muamele, istismar, şiddet eylemlerinin suç değil kabahat olarak tanımlanmasıdır. Ayrıca hayvan hakkı ihlallerinde kamu otoritelerinin sorumluluğunun olmaması ve cezaların sadece kişilere kesilmesi de ihlallerin artmasının nedenidir. Özellikle yerel yönetimlerin ve ilgili Bakanlığın hayvanlara yönelik sorumluluklarının belirlenmesi, yasa ile güvence altına alınması gereklidir.

2004 yılından bu yana yürürlükte olan 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu hayvanlara yönelik yapılan ilk düzenleme olması nedeniyle önemli fakat bugün gelinen noktada hayvan hakkı ihlallerini engelleyememekte, modern dünyanın hayvana bakışını yansıtamamaktadır. Yasanın hak temelli bir ruha kavuşturulması gerekmektedir.

Ülkemizin tüm hayvanları kapsayan, türler arasında ayırım yapmayan, hayvan haklarını koruma altına alan ve mevcut yasanın eksikliklerini tamamlayan yeni bir düzenlemeye kavuşturulması elzemdir.

MADDE GEREKCELERİ

MADDE 1- Hayvan Hakları Evrensel Bildirgesi hayvanlara kötü muamele edilemeyeceğini veya zalimane davranışlarda bulunulamayacağını, eğer bir hayvanın öldürülmesi gerekiyorsa acı veya korku oluşturmada bir anda yapılması gerektiğini, bir insanın desteğine ihtiyaç duyan her hayvanın uygun beslenme ve bakım görme hakkına sahip olduğunu yaban hayvanlarının da yaşama hakkına sahip olduğunu, kendilerine özgü kanuni statüleri ve haklarının hukuk tarafından tanınmak zorunda olduğunu ifade eder. Kanunun adının değiştirilmesiyle, hayvanların da doğuştan gelen bazı haklara sahip olduğunun kabul edilmesi ve bir hukuk öznesi olmasa da can taşıyan, duygulu varlıklar olduğu kabul edilerek bir hukuk nesnesi yani eşya sayılmamasını amaçlanmıştır.

MADDE 2- Hayvanların doğal ekosistemlerinde etolojik ihtiyaçlarının koruma altına alınması hak tanımını da beraberinde getirecektir. Bu sebeple kanun maddesi değiştirilerek kanunun ruhuna uygun hale getirilmiştir.

MADDE 3- Hayvanlara bakışı yansıtmak açısından kullanılan kavramlar önem arz eder. Güçten düşmüş hayvan tanımı yalnızca binek ve yük hayvanları ile sınırlı tutulmamalıdır. Her çeşit hayvan doğal olarak güçten düşebilir. Tüm hayvanların başına gelebileceğini kabul etmek gerekmektedir.

‘Süs hayvanı’ ibaresi hayvan haklarına uygun düşmemektedir, cana sahip bir varlığı edilgen hale sokmak kanunun ruhuna uygun değildir.

Hayvan bakım evlerine dair bulunmayan tanım maddede netleştirilmiş ülke genelinde bütünlük sağlanmıştır.

Yaşamın sağlığı açısından hayvanların gerek duyduğu tedavi ve aşılarının yapılması ve denetlenmesini kolaylaştırmak için hayvanların işaretlenmesi asıldır. Bu yöntem hayvanların gerekli tedaviyi ne zaman, nasıl aldıkları hususu dışında hangi hayvanın kimin sorumluluğunda olduğuna dair de çok kuvvetli kanıttır.

MADDE 4- İnsanların yaşayan tüm canlılara karşı çektikleri acıyı hafifletme ya da engelleme gibi ahlaki bir yükümlülüğü vardır. Söz konusu yükümlülük yalnızca evcil hayvanları değil her tür hayvanı ayırım yapmaksızın kapsar.

Hayvan haklarının korunması için mücadele eden birçok gerçek ve tüzel kişilik bulunmaktadır. Bu görevin yalnızca devletin kurumlarına bırakılması yerine gönüllü kişilerle eşgüdüm halinde çalışmak, amaçlanan hedefe ulaşmayı kolaylaştıracaktır.

MADDE 5- Ev hayvanları üzerinde yaratılan talep sonucu geçici bir hevesle ‘pet shop’lardan alınan hayvanlar temin edilmekte kısa bir süre sonra da arzularını satın alarak dindiren insanlar tarafından, bu hayvanlar hayvan koruma derneklerine, bakım evlerine, sokağa rahatlıkla terk edilebilmekte ve arkasında birçok problem bırakmaktadır. Evcil hayvan sahiplenmenin eğitimi almayan ve bu eğitimin gerektirdiği sorumluluğu taşımayan bir kimsenin evcil hayvan sahiplenmemesi gerekmektedir. Verilen eğitim sonucunda yeterli görülenlere bu belgenin verilmesi halinde hayvan hakları bilincine biraz daha yaklaşılabileceği ümit edilmektedir.

Doğal yaşam alanını zaten insan yüzünden terk etmek zorunda kalan evcilleşmiş ve bir şekilde barınmaya başlamış hayvanların daha sonradan tekrar sokaklara, hayvan bakım evlerine bırakılması hukuken korunamaz.

15.07.2003 tarihinde Türkiye “Ev Hayvanlarının Korunmasına dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasına Uygun Bulunduğu Hakkında Kanunu” TBMM’de kabul etmiş ve bu konun Cumhurbaşkanının onayı ile Resmi Gazetede yayımlanmıştır. 1982 Anayasası’nın 90.maddesine göre uluslararası sözleşmeler kanun hükmündedir. Türkiye zaten ev hayvanlarının korunmasını kanun ile kabul etmiştir. Bakıma muhtaç, doğaya uyum sağlaması beklenemeyecek hayvanların tahliyesi yönünde onları terk etmeye zorlamak, kanunlara aykırıdır.

MADDE 6- Hayvanların bir hayata sahip olduğunu ve bu koşulları sağlamayı amaç edinen bu kanun, bir hayvandan orantısız faydalanmayı kabul edemez. Ortaya konulacak faaliyet söz konusu hayvanın doğasına aykırı ve ıstırap verici şartlar barındıramaz.

MADDE 7- Bu kanunun kapsamı tüm hayvanlardır. Kısırlaştırma hayvan nüfusunun kontrol altına alınabilmesi ve yaşam koşullarını iyileştirebilmek için şarttır. Dolayısıyla yasak işlemler arasında kısırlaştırma istisna tutulmalıdır.

MADDE 8- Hayvan deneyleri, hayatın mevcut koşulları içinde, bilimsel gelişmeler için kaçınılmaz görünmektedir. Ancak bu gerekliliğin etik kuralları ihlal etmesi ve gerekli denetimden yoksun bir sistemin içinde gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Her tür üzerinde ve hangi yöntemle yapıldığına bakılmaksızın hayvanlar üzerinde yapılan çalışmalar gerekli izinlere ve muhakkak veteriner hekim gözetiminde tamamlanmalıdır.

MADDE 9- Hayvanların eşya gibi alınıp satıldığı işletmeler bu popülasyonun kontrolsüzce artmasına olanak sağlamakta, hayvanların öznel değerlerini aşağılamaktadır. Bu nedenle

akvaryum balıkları ve kuş türleri haricindeki her hayvanın satılmak için çoğaltılması, genetiğinin değiştirilmesi yasaklanmıştır.

Yeni hayvan satış yerlerinin açılmaması, mevcut yerlerin ruhsatlandırılması ve denetime tabi kılınması hayvan refahı açısından önem arz etmektedir. Sokaklarında bu kadar hayvan olan bir ülkenin ‘pet shop’lar ve internet satışıyla hayvanları değiş tokuş aracı içine sokmalarının önü kesilmelidir.

MADDE 10- Cinsel ilişki insanlar arasında karşılıklı rızayla gerçekleşen bir eylem olup herhangi bir hayvanın buna rıza göstermesi söz konusu değildir, madde metninde yer alan bu ifade “cinsel saldırıda bulunmak” olarak değiştirilmiştir.

Hayvan canının insanın damak zevkine sunulduğu bir ortamda hayvan haklarından bahsetmek mümkün görünmez o nedenle maddeye (m) bendi eklenmiştir.

MADDE 11- Bahsedilen kurulun adı kanunun ruhuna uygunluk açısından “İl Hayvan Hakları Koruma Kurulu” olarak değiştirilmiştir. Bu kurulun içinde bir hukukçunun olması bahsedilen konunun hak olması dolayısıyla önemlidir, kurulun etkin çalışması için iki ayda bir toplanması düzenlenmiştir.

MADDE 12- İl Hayvan Haklarını Koruma Kurullarının kararlarını almak, uygulamak ve standartlarını belirlemek için Merkez Hayvan Hakları Kurulunun politikalarını dikkate alması gerekir.

MADDE 13- İllerde oluşturulan kurullara ilişkin süreçleri yönetmek, gerekli kararları almak üzere, Bakanlık ve üniversite temsiline ağırlık verilen, tüm paydaşların temsil edildiği bir “Merkez Hayvan Hakları Kurulu” oluşturulmuştur, altı ayda bir toplanır.

MADDE 14- Yerel yönetimlerin bu konuda denetiminin Bakanlık tarafından yapılacağı ve bu denetim yetkisinin devredilemeyeceği düzenlenerek yerel yönetimlerin hayvan hakları konusundaki sorumluluklarını yerine getirmeleri amaçlanmıştır.

MADDE 15- Yerel hayvan hakları görevlilerinin sorumlulukları genişletilmiş, şüphelilere hayvan haklarının ihlaline mani olmak için uyarılarda bulunmaları ve hayvanlara karşı suç işleyenler hakkında delil teşkil edecek şeyleri tespit ederek veya alıkoyarak yakalanmalarını sağlamak üzere kolluk kuvvetlerine ve kanunla yetkili kılınan diğer makamlara bildirmeleri düzenlenmiştir.

MADDE 16- Bakanlık bünyesinde çeşitli kaynaklardan oluşacak Hayvan Hakları Fonu kurularak hayvan hakları çalışmalarında maddi kaynak yetersizliği sorunlarının çözümü amaçlanmıştır.

MADDE 17- Eğitici yayınların süreleri arttırılarak hayvan hakları alanında farkındalığın arttırılması amaçlanmıştır.

MADDE 18- Hayvanlara çarpan sürücülerin bu konuda dikkat ve özenle yaklaşmaları için ehliyetlerine bir yıl süreyle el konulması düzenlenmiştir.

MADDE 19- Hayvanat bahçeleri hayvanları bir esermişçesine vitrinlerde sergileme yerleridir. Bakımlarının yapıldığı ve doğru şartların sağlandığı kanıtlanırsa dahi bu sistem ahlaken kabul edilemez. Bu yerler doğal ortamlarında yaşaması gereken hayvanları beton odalarına ya da

parmaklıkların ardına hapseder, hayvan sevgisi bu şekilde çocuklara aşıl原因amaz. Bu sebeple kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yeni hayvanat bahçesi açılması yasaklanmış, mevcut hayvanat bahçelerinin akıbeti için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü alınarak belirlenmesi düzenlenmiştir.

MADDE 20- Bu kanun düzenlediği yaptırımlarla, her ne kadar Kabahatler Kanunu olarak kabul edilmiş ise de günümüz modern hukukları hayvanların kendine ait bir hayatları olduğunu ve eziyet görmeme haklarının bulunduğunu savunarak iç hukuklarında başarılı girişimlerde bulunmuş buna müdahaleyi suç saymıştır. Hal böyleyken bu hayatlara müdahale eden ya da yaşam kalitelerini düşüren her insan hareketine caydırıcı yaptırım bağlanmalı, tekrarlanmasının önüne geçilmesi ilke haline getirilmelidir.

Cezanın “iki yıl asgari” olarak belirlenmesinin nedeni fiili olarak hapiste kalmanın alt limitinin iki yıl olarak belirlenmesinden kaynaklanmaktadır.

MADDE 21- Hayvan popülasyonunu kontrol altına almak ancak onların sayısını bilmekle mümkündür. Ülkemizde sahipli sahipsiz hayvan tam olarak bilinmemektedir. Uygulanacak politikaların başarılı olmasını sağlamak amacıyla kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlık ve belediyelerin iş birliği ile şehirlerdeki sahipli/sahipsiz hayvan sayısı belirlenecektir.

MADDE 22- Yeni hayvanat bahçelerinin açılmaması ile aynı sebepten dolayı kanunun yayım tarihinden itibaren hayvanların kullanıldığı kara ve su sirkleri ile yunus parklarının kurulması, işletilmesi, işletmelerin büyütülmesi yasaklanmıştır.

MADDE 23- Yürürlük maddesidir.

MADDE 24- Yürütme maddesidir

5199 SAYILI HAYVANLARI KORUMA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 24/06/2004 tarihli 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun adı “Hayvan Hakları Kanunu” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2- 5199 sayılı kanunun 1. maddesinde yer alan ‘sağlamaktır’ ibaresi “sağlamak ve yaşam ortamlarında bu kanunla belirlenen haklarını güvence altına almaktır” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 5199 sayılı kanunun 3. Maddesinin birinci fıkrasının (g), (ı), (j), (k) ve (o) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (p) bendi eklenmiştir.

g) Güçten Düşmüş Hayvan: Bulaşıcı ve salgın hastalıkları haricinde yaşlanma sakatlanma yaralanma ve hastalanma gibi çeşitli nedenlerle doğal hareket yeteneğini kaybetmiş bütün hayvanları

ı) Ev Hayvanı: İnsan tarafından özel zevk veya refakat amacıyla korunan, bakımı sahiplerince üstlenilen her türlü hayvan

j) Kontrollü Hayvan: Bir kişi, kuruluş, kurum ya da tüzel kişilik tarafından sahiplenilen, bakımı, aşıları, periyodik sağlık kontrolleri yapılan işaretlenmiş kayıt altındaki ev hayvanları

k) Hayvan Bakımevi: Bakıma muhtaç, sahipsiz ve güçten düşmüş, doğası dışı agresif ve saldırgan tavırlar gösteren hayvanların rehabilite edildiği ve bu süre içinde ihtiyaçlarının karşılandığı, ihtiyaca göre Geçici Barınak, Düşkün Hayvanlar Birimi, Klinik/Kısırlaştırma Merkezi, İzolasyon/Karantina Birimi, Sahiplendirme Biriminden oluşan merkez

o) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığı

p) İşaretleme: Hayvanların yaşamı ve davranışları üzerinde olumsuz etkisi olmayan veteriner hekim kontrolü altında, kulak küpesi, mikroçip gibi materyallerin uygulanmasıyla, hayvanları kimliklendirme ve kayıt altına alma yöntemi

MADDE 4- 5199 sayılı kanunun 4.maddesinin (b) ve (d) bentleri aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“b) Tüm hayvanlar, türüne özgü hayat şartları içinde yaşama hakkına sahiptir. Sahipsiz ve sahipli hayvanların yaşamları eşit değerdedir.

d) Hiçbir maddi kazanç ve menfaat amacı gütmeksizin, sadece insani ve vicdani sorumluluklarla, sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanları koruyan, sorumluluğu altına alan veya buna talip olan ve bu kanunda öngörülen koşulları taşıyan gerçek ve tüzel kişilerin teşviki ve bu kapsamda koruma, barındırma, bakım, aşılama, kısırlaştırma gibi faaliyetlerin desteklenmesi için yerel yönetim ile eşgüdüm sağlanması esastır.”

MADDE 5- 5199 sayılı kanunun 5.maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bir hayvanı, bakımının gerektirdiği yaygın eğitim programına katılarak sahiplenilen veya ona bakan kişi, hayvan barındırmak, hayvanın türüne ve üreme yöntemine uygun olan etolojik

ihtiyaçlarını temin etmek, sağlığına dikkat etmek, insan, hayvan ve çevre sağlığı açısından gerekli tüm önlemleri almakla yükümlüdür.

Sahiplenilen tüm hayvanlar işaretlenerek boynunda isim, adres ve hangi belediyeye kayıtlı olduğunu gösterir numarayla belli olacaklardır. Sokaklardan rehabilitasyon, tedaviyi ya da kısırlaştırma amacı için bakımevine alınan ya da terk edilen tüm hayvanlar, belediye demir başına, belediyenin sahipli hayvanı olarak kaydedilecektir. Hiç kimse, bir evcil hayvanın bakımı ve sahiplenilmesiyle ilgili gerekli eğitim programına katılıp geçerli sertifika almadan, herhangi bir evcil hayvan edinemez.

Evcil hayvan sahiplenme ve bakımı eğitimi ile sertifika verilmesi, Bakanlıkça düzenlenecek bir yönetmelikle belirlenir.

Hayvan sahipleri, sahip oldukları hayvanlardan kaynaklanan çevre kirliliğini ve insanlara verilebilecek zarar ve rahatsızlıkları önleyici tedbirleri almakla yükümlü olup; zamanında ve yeterli seviyede tedbir alınmamasından kaynaklanan zararları tazmin etmek zorundadır.

Ev hayvanı alımı ve satımı yasaktır.

Ev hayvanı ve kontrollü hayvanları bulundurma ve sahiplenme şartları, hayvan bakımı konularında verilecek eğitim ile ilgili usul ve esaslar ile sahiplenilerek bakılan hayvanların çevreye verecekleri zarar ve rahatsızlıkları önleyici tedbirler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile eşgüdüm sağlamak suretiyle, İçişleri Bakanlığı ve ilgili kuruluşların görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Ev hayvanı, sahibinin borcundan ötürü haczedilemez.

Ev hayvanları ile kontrollü hayvanlar terk edilemez, yeniden sahiplendirilebilir ya da hayvan bakımevlerine teslim edilebilir.

Rahatsızlık verdiği mahkeme kararıyla kanıtlanmadıkça, evcil hayvanlar başkaca mevzuatlara dayanılarak yaşadıkları yerlerden tahliye edilemez.”

MADDE 6- 5199 sayılı kanunun 6.maddesinin ikinci fıkrası “Hiçbir hayvan ticari ve gösteri amaçlı veya herhangi bir şekilde binicilik ve taşımacılık amacıyla sömürülemez.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 5199 sayılı kanunun 8.maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan ‘ev ve süs hayvanı’ ibaresi “Her türlü hayvan” olarak değiştirilmiş ve ‘Ancak bu yasaklamalara; bir veteriner hekimin, veteriner hekimliği uygulamaları ile ilgili tıbbî sebepler veya özel bir hayvanın yararı için gerektiğinde tedavi edici olmayan müdahaleyi gerekli görmesi veya üremenin önlenmesi durumlarında izin verilebilir’ ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 8- 5199 sayılı kanunun 9.maddesinin dördüncü fıkrası şu şekilde değiştirilmiştir. “Hayvan deneyi yapan kurum ve kuruluşlarda bu deneylerin yapılması; Bakanlık ve Hayvan Hakları Kuruluşlarının denetiminde bulunan bir heyetin onayının ardından bir veteriner hekim gözetiminde etik kurallar izlenerek gerçekleştirilebilir.”

MADDE 9- 5199 sayılı kanunun 10.maddesi şu şekilde değiştirilmiştir.

“Ev hayvanı ticareti yapmak yasaktır. Akvaryum balıkları ve kuş türlerine ev hayvanlarına ilişkin yasaklar uygulanmaz.

Akvaryum balıklarının ve kuş türlerinin üretim çiftliklerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesi Bakanlıkça yapılır.

Hayvanların eğlence malzemesi haline getirilerek doğalarına aykırı sömürüldüğü işletmelerin kurulması yasaktır.

Hasta, sakat ve yaşlı durumda bulunan veya iyileşemeyecek derecede ağrısı veya acısı olan bir hayvanı usulüne uygun kesmek ya da ağrısız öldürme amacından başka bir amaçla devretmek, satmak veya almak yasaktır.”

MADDE 10- 5199 sayılı kanunun 14.maddesinin (c) ve (d) bendindeki ‘süs’ ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır. (j) bendindeki ‘cinsel ilişkide bulunmak’ ibaresi “cinsel saldırıda bulunmak” olarak değiştirilmiştir. Maddeye (m) bendi eklenmiştir.

“m) Hayvanların eti için öldürülmesi yasaktır.”

MADDE 11- 5199 sayılı kanunun 15.maddesinin başlığı “İl Hayvan Hakları Koruma Kurulu” olarak değiştirilmiştir, maddenin birinci fıkrasında yer alan ‘olmak üzere’ ibaresinden sonra gelmek üzere “iki ayda bir” toplanır ibaresi eklenmiştir. Maddeye (k) bendi eklenmiştir.

“(k) Eğer o ilde varsa, baroların hayvan hakları komisyonu üyelerinden en az bir hukukçu ya da baronun görevlendireceği bir avukat”

MADDE 12- 5199 sayılı kanunun 16.maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İl Hayvanları Koruma Kurulu münhasıran hayvanların korunması ve temsil edilmesi, sorunların tespiti ve çözümleri karara bağlamak üzere; her türlü hayvanın yaşamının değerini bilerek ve Merkez Hayvan Hakları Kurulunun kararlarını göz önünde bulundurarak;”

MADDE 13- 5199 sayılı kanunun 16.maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki metin eklenmiştir

“MADDE 16/A- İllerde oluşturulan kurullara ilişkin süreçleri yönetmek, gerekli kararları almak üzere, Bakanlık çalışanları ve üniversitelerin ilgili bölümlerinin temsilciliklerinden oluşan Merkez Hayvan Hakları Kurulu, altı ayda bir toplanır. Çalışma usulleri Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 14- 5199 sayılı kanunun 17.maddesinin birinci fıkrasındaki ‘Gerektiğinde bu yetki Bakanlıkça mahallin en büyük mülkî amirine yetki devri suretiyle devredilebilir.’ ibaresi “Bu yetki devredilemez” ibaresi ile değiştirilmiştir. Üçüncü fıkra da yer alan ‘ve süs’ ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 15- 5199 sayılı kanunun 18.maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yerel hayvan hakları görevlileri, şüphelilere, hayvan haklarının ihlaline mani olmak için uyarılarda bulunur, hayvanlara karşı suç işleyenler hakkında delil teşkil edecek şeyleri tespit ederek veya alıkoyarak yasaklanmalarını sağlamak üzere kolluk kuvvetlerine ve kanunla yetkili kılınan diğer makamlara bildirirler.”

MADDE 16- 5199 sayılı kanunun üçüncü bölüm başlığı “Hayvan Haklarının Korunması” olarak 19.maddeyle birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 19- Bakanlık tarafından, hayvanların korunması amacıyla bakımevleri ve hastaneler kurmak; buralarda bakım, rehabilitasyon, aşılama ve kısırlaştırma gibi faaliyetleri yürütmek için, başta yerel yönetimler olmak üzere diğer ilgili kurum ve kuruluşlara mali destek sağlamak amacıyla Hayvan Hakları Fonu oluşturulur. Hayvan Hakları Fonu için Bakanlık bütçesine gerekli ödenek konulur. Bu ödeneğin kullanımına ilişkin esas ve usuller, Maliye Bakanlığının olumlu görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Hayvan Hakları Fonunun diğer kaynakları;

- a) Bu kanuna göre verilecek idari para cezaları,
- b) Bu kanuna göre verilecek izin, belge ve ruhsatlardan Bakanlıkça belirlenecek miktarda alınacak ücretler,
- c) RTÜK kapsamında, özel radyo ve televizyonlara verilecek idari para cezaları
- d) Türkiye Jokey Kulübü’nün at yarışlarından elde ettiği yıllık gelirinden %5 oranında pay
- e) At yarışlarında oynanan biletlerden %5’ten az olmamak kaydıyla alınacak pay”

MADDE 17- 5199 sayılı kanunun 20.maddesinde yer alan ‘iki’ ibaresi “beş”, ‘yarım’ ibaresi “bir” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 18- 5199 sayılı kanunun 21.maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkra hükmüne aykırı davranan sürücünün ehliyetine bir yıl süreyle el konulur.”

MADDE 19- 5199 sayılı kanunun 22.maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 22- Bu kanunun yürürlüğe giriş tarihinden itibaren yeni hayvanat bahçesi kurulması yasaktır. Mevcut hayvanat bahçeleri ile ilgili durum Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ve ilgili kuruluşların görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 20- 5199 sayılı kanunun 28.maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) 4.maddenin (k) bendinin ikinci cümlesi hükmüne aykırı davrananlara, hayvan başına altı yüz Türk Lirası idari para cezası,

b) 5.maddede öngörülen hayvanların sahiplenilmesi ve bakımı ile ilgili yasaklara ve yükümlülöklere uymayan ve alınması gereken önlemleri almayanlara hayvan başına üç yüz Türk lirası; beşinci ve sekizinci fıkrasında öngörülen yükümlölük ve yasaklara uymayanlara iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası,

c) 6.maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası; ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası,

d) 7.maddede yazılan cerrahi müdahaleler ile ilgili hükümlere aykırı davrananlara hayvan başına beş yüz Türk lirası idari para cezası,

e) 8.maddenin birinci fıkrasında yazılı bir hayvan türünü yok edecek müdahalede bulunanlara hayvan başına yirmi beş bin Türk lirası idari para cezası; ikinci, üçüncü, dördüncü fıkralarına uymayanlara hayvan başına üç bin Türk lirası idari para cezası verilir. Bu maddeye aykırı

davranan hayvan hastanelerinin lisansları Bakanlıkça kaldırılır, veterinerlerin çalışma ruhsatları iki yıl süreyle tekrarında süresiz iptal edilir.

f) 9.maddenin hususlarına uymayanlar hayvan başına üç bin Türk lirası para cezası; yetkisi olmadığı halde hayvan deneyi yapanlara hayvan başına beş bin Türk lirası para cezası ; Ayrıca bu maddeye aykırı deney yapan ve yaptıranlardan her birine, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir. Bilimsel metotlara aykırı deney yapan veterinerin ruhsatı iki yıl süreyle tekrarında süresiz iptal edilir.

g)10.maddede belirtilen yasaklara aykırı davrananlara hayvan başına üç bin Türk lirası idari para cezası ve iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası,

h) 11.maddeye aykırı davrananlar beş bin Türk lirası idari para cezası; üçüncü fıkrasına aykırı davrananlara iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası,

i) 13.maddede belirtilen koşullar haricinde hayvan öldürenler yirmi beş bin Türk lirası para cezası ve üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası,

j) 14.maddenin (a), (j) ve (m) bentlerine aykırı davrananlara üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve beş bin güne kadar adli para cezası verilir. (b), (c), (d), (f), (g), (h), (k), (ı), bentlerine aykırı davrananlar üç bin Türk lirası para cezası, (f) ve (l) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına beş bin Türk Lirası para cezası ve iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir, kesilmiş ve canlı hayvanlara el konur. El konulan hayvanların bakımevine nakli sağlanır.

k) RTÜK tarafından 20.maddeye aykırı hareket ettiği tespit edilen ulusal radyo ve televizyon kurum ve kuruluşlarına öncelikle uyarı verilir. Uyarının ardından ihlale devam eden televizyon ya da radyo kurumuna, maddenin ihlal edildiği her ay için ulusal televizyonlara elli bin, ulusal radyolara yirmi bin Türk lirası, hayvan bakımevlerini iyileştirmek amacıyla kullanılmak üzere idari para cezası verilir, yerel radyo ve televizyonlardan o bölgenin mülki amirince hayvan ve doğa sevgisi aşılacak yayın yapılması istenir,

l) 21.maddeye aykırı davrananlara hayvan başına iki bin ila beş bin Türk lirası idari para cezası,

m) Kanunun suç saydığı haller basın, internet vb. yollar ile suça sebebiyet veren kişi tarafından yayınlanması verilecek cezanın bir katı oranında arttırılmasına sebep olur,

n) Kanunda suç sayılmış olan suç teşkil eden fiillerin kamu görevlileri tarafından, kamu görevi esnasında icra edilmesi halinde verilecek olan ceza bir kat arttırılır.

Bu maddede yazılı idari para cezaları her takvim yılı başında geçerli olmak üzere, o yıl için 04.01.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunun mükerrer 298. Maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında arttırılarak uygulanır.

MADDE 21- 5199 sayılı kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- Şehirlerde hayvanları popülasyon kontrolünü sağlamak amacıyla bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde şehirlerdeki sahipli ve sahipsiz hayvan sayısı, Bakanlık ve yerel yönetimlerin iş birliği ile coğrafi olarak dağılımı tespit edilecektir.”

MADDE 22- 5199 sayılı kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Bu kanunun yayım tarihinden itibaren hayvanların kullanıldığı kara ve su sirkleri ve yunus parklarının kurulması veya işletilmesi yasaktır. Mevcut işletmelerin hayvan sayısını arttırma gibi girişimlerinin takibini sağlamak Merkez Hayvan Hakları Kurulunun görevidir. Bu işletmelerin akıbeti ilgili kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenecektir.”

MADDE 23- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 24- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

